

Juryrapport

Joke Smit-prijs 2009

Tweejaarlijkse prijs van de regering voor het leveren
van een fundamentele bijdrage aan de verbetering
van de positie van vrouwen in Nederland

Voorzitter

(Mw. Prof. Dr. H. Prast)

Leden

(Mw. Prof. Dr. Ir. F.Houben)

(Dhr. drs. K. van der Steenhoven)

Adviserend lid/secretaris

(Mw. drs. N.F. Iskoussova)

ADVIES VAN DE JURY VOOR DE JOKE SMIT-PRIJS 2009

Uitgebracht aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dr. Ronald Plasterk

Inleiding

Elke twee jaar kent de regering de Joke Smit-prijs toe aan een persoon, groep of instantie, die een fundamentele bijdrage levert, of heeft geleverd, aan de verbetering van de positie van vrouwen in de Nederlandse samenleving.

De regering heeft de prijs in 1985 ingesteld, op voordracht van de toenmalige Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mevrouw mr. Annelien Kappeyne van de Coppello, en op initiatief van het destijds bestaande Kamerbreed Vrouwenoverleg. De prijs, bestaande uit een kunstwerk en een bedrag van tienduizend euro, is voor de eerste maal uitgereikt in 1986.

De prijs is vernoemd naar de in 1981 overleden feministe Joke Smit, pionier van de vrouwenbeweging. Met haar artikel 'Het onbehagen van de vrouw', in 1967 gepubliceerd in De Gids, gaf zij de aanzet tot de tweede feministische golf. Joke Smit zette de inzichten van de vrouwenbeweging om in voorstellen voor maatschappelijke en politieke veranderingen. Zij streed onvermoeibaar voor de verbetering van de positie van vrouwen.

Deze regeringsprijs is een blijvende erkenning van de betekenis van Joke Smit voor de emancipatie in Nederland. Het maakt de prijs bijzonder eervol. De bijdrage die de winnaar heeft geleverd aan het emancipatieproces wordt door de regering in het perspectief geplaatst van de persoon en het werk van Joke Smit. De inspiratie van Joke Smit en haar medestrijdsters hebben we nog lange tijd hard nodig.

Voordrachten 2009

De jury voor de Joke Smit-prijs 2009 had de volgende samenstelling:

Voorzitter

Mevrouw Prof. dr. Henriëtte Prast, hoogleraar persoonlijke financiën Universiteit Tilburg, lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid.

Leden

Mevrouw Prof. dr. Francine Houben, directeur-eigenaar van Mecanoo Architecten, Zakenvrouw van het jaar 2008.

Dhr. drs. Koos van der Steenhoven, Secretaris-Generaal van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

In het najaar van 2008 is met een persbericht bekendheid gegeven aan de benoeming van de jury en aan de mogelijkheid om tot 16 januari 2009 kandidaten voor te dragen aan de jury.

Dit jaar wordt deze prijs voor de twaalfde keer uitgereikt. Er is dit jaar gekozen voor het thema bevordering van de *Economische zelfstandigheid* van vrouwen in Nederland.

De jury is erkentelijk voor alle gedane voordrachten. De jury ontving van in totaal 83 organisaties en personen, 21 verschillende voordrachten. Het waren allemaal vrouwen, die voorgedragen waren, of organisaties, waar de vrouw de drijvende kracht is. Onder de afzenders waren gelukkig veel mannen, waaruit blijkt dat ook mannen zich betrokken voelen bij de emancipatie.

Niet alle voordrachten sloten aan op het thema van dit jaar. Niet iedereen heeft dezelfde brede doelgroep, maar niettemin zijn alle 21 voordrachten op hun eigen manier bijzonder en zijn ze een leerzaam voorbeeld van enthousiasme en positieve aanpak. Het feit dat ze door iemand voorgedragen zijn is al een onderscheiding op zich. Maar het winnen van de Joke Smit-prijs heeft een bijzonder prestige en daarom moet de winnaar aan hoge eisen voldoen.

De jury constateert dat de voordrachten voor de Joke Smit-prijs een goed beeld geven van de continuïteit van het emancipatieproces. De genomineerde initiatieven zijn als het ware een reflectie van de activiteiten die op dit moment in de samenleving worden ontplooid.

Alvorens de jury tot de keuze van de winnaar overging, heeft zij in gezamenlijkheid bepaald op welke aspecten - uitgaande van de criteria die aan de toekenning van de Joke Smit-prijs zijn verbonden – de jury extra nadruk wilde leggen.

Selectiecriteria:

De volgende criteria zijn door de jury gebruikt:

Formele criteria:

De inzending voldoet aan de volgende eisen: binnen de inzendingstermijn ontvangen, niet reeds eerder een winnaar van de Joke Smit-prijs en geen lid van de jury.

Materiële criteria:

1. Als hoofdcriterium hanteerde de jury het principe van de prijs: *‘Het leveren of geleverd hebben van een fundamentele bijdrage aan de verbetering van de positie van vrouwen in de Nederlandse samenleving’*.
2. De bijdrage heeft betrekking op een onderwerp dat belangrijk is voor de emancipatie en moet aansluiten op de actualiteit, de prioriteiten in het beleid en het thema dat voor deze uitreiking is gekozen: de *economische zelfstandigheid* van vrouwen in de Nederlandse samenleving.

3. De bijdrage is van betekenis voor individuele levens van vrouwen en voor verandering van maatschappelijke structuren.
4. De geleverde bijdrage werkt nog door, op een vernieuwende manier.
5. Evenwicht in de reeks van winnaars.
6. Activiteiten gericht op meer dan één, liefst verschillende doelgroepen of grote groepen.
7. Met de activiteiten zijn zichtbare resultaten bereikt.

Van deze reeks heeft de jury de drie volgende criteria als meest belangrijk, aangemerkt:

- a) de voordracht past bij het beleid
- b) het initiatief is recent en actueel
- c) het initiatief spreekt grote groepen aan.

De finalisten

De jury heeft besloten dat de volgende voorgedragen kandidaten het meest voldoen aan de genoemde criteria:

1. *Vivienne Westerhoud* voor haar initiatief om drie websites op te zetten: www.mamas.nl, www.9tot3.nl, www.haareigenzaak.nl. Als herintredende, alleenstaande moeder heeft zij als doel de financiële onafhankelijkheid van vrouwen te bevorderen. Haar websites leveren een bijdrage aan vrouwelijk ondernemerschap en bevorderen de kansen voor een match tussen vraag en aanbod op het gebied van deeltijdwerk binnen schooltijden. Zij heeft daarmee een nieuwe niche op de arbeidsmarkt aangeboord en biedt vrouwen die nu nog buiten de arbeidsmarkt staan een aanbod op maat en nieuwe kansen. Vivienne valt op door haar praktische en op resultaat gerichte aanpak
2. *Jolanda Holwerda* hoofdredacteur van Lof magazine, voor de lancering van een nieuw en aansprekende tijdschrift voor werkende moeders, de website voor werkende moeders en verschillende evenementen. Zij werkt aan een missie 'Lof voor werkende moeders' maar daagt ook 'Mannen met lef' uit tot combineren van arbeid en zorg. Haar aanpak is inmiddels veel breder dan de uitgave van een tijdschrift alleen. Jolanda valt op door haar ambitie, doorzettingsvermogen en de partners die zij aan zich weet te binden.

3. *Annemiek de Jong* van de Stichting Steunpunt Studerende Moeders. Deze stichting heeft zij tijdens haar studie opgericht voor een relatief nieuwe doelgroep: studerende moeders. Er is inmiddels een informatiepunt, forum en ontmoetingsplaats ingericht waar studerende moeders terecht kunnen. Annemiek weet op doeltreffende wijze aandacht te krijgen voor de combinatie van studie en zorg voor kinderen, zowel bij de politiek, de media als universiteiten en hogescholen.
4. Het bestuur van de *Stichting Mama Wil* voor een zeer positieve aanpak van de problemen van werkende moeders van uit het Oosten en Noorden van Nederland, door middel van een website, nieuwsbrieven, persberichten, inspiratiecafé's en andere acties en evenementen. De Stichting Mama Wil valt op door haar praktische, laagdrempelige, stimulerende en vrolijke aanpak.
5. *Florangel Maritza Russel* van de Stichting Zwarte Zaken Vrouwen Nederland, voor haar brede inzet voor de empowerment van vrouwen uit etnische minderheden en in het bijzonder voor de actieve begeleiding van langdurig werkloze vrouwen naar ondernemerschap en het zichtbaar maken van zwarte vrouwelijke rolmodellen. Maritza geeft met haar charme, zakelijkheid en overtuiging een grote groep vrouwen uit etnische minderheden een enorme stimulans tot verdere groei en zelfvertrouwen.
6. *Charlie Ortega* van het Centrum voor Emancipatie Importante, voor haar brede inzet voor participatie en empowerment van vrouwen uit etnische minderheden en de vele initiatieven die ze de afgelopen jaren heeft opgezet voor de verbetering van de positie van kwetsbare vrouwen. Charlie is door haar actieve inzet op vele niveaus een niet meer weg te denken persoonlijkheid in het landelijke, provinciale en lokale emancipatiebeleid.

Volgens de jury voldoen deze organisaties, personen en initiatieven (in verschillende mate en op hun eigen manier) aan de selectiecriteria: de initiatieven leveren een fundamentele bijdrage aan de verbetering van de positie van vrouwen in de Nederlandse samenleving, het is voor een brede groep mensen bedoeld, het heeft betekenis voor zowel individuele levens van vrouwen als voor de verandering van maatschappelijke structuren, is actueel, vernieuwend, zichtbaar en sluit aan bij de doelen van de regering. Zo direct zal de Minister bekend maken wie van deze zes genomineerden het meest aan de genoemde criteria voldoet. Hoewel de prijs

natuurlijk maar aan één kandidaat kan worden toegekend, wil de jury echter graag alle andere vijf kandidaten, eervol vermelden om op die manier tevens haar bijzondere waardering voor hen uit te spreken.

Dit deel leest de Minister voor (envelop):

Ondanks de grote waardering van de jury voor alle zes genomineerden kandidaten, is er volgens de jury uiteindelijk toch één kandidaat die het meest in aanmerking komt voor de toekenning van de Joke Smit-prijs 2009: dit is *Jolanda Holwerda*, hoofdredacteur van Lof magazine. De jury vindt haar initiatief uniek omdat het om de combinatie van meerdere activiteiten en fora gaat. Behalve de website en een tijdschrift voor werkende moeders (en vaders), organiseert Lof ook unieke en vernieuwende events, zoals het werkende Moederdagontbijt 2008 en het werkende Moeder- en Vaderdagontbijt 2009. De Loflist van beste werkgevers voor werkende ouders is ook zo'n nieuw en uniek initiatief dat aandacht schenkt aan, en vraagt voor, de combinatie van werk en zorg. Het succes dat zij met al deze activiteiten en initiatieven heeft leveren haar dit jaar de Joke Smit-prijs op! Gefeliciteerd!

De andere vijf genomineerden krijgen een eervolle vermelding van de jury voor hun bijzondere bijdrage aan de emancipatie. Ook gefeliciteerd en veel succes met uw missie. Zonder uw inzet kan het emancipatiebeleid niet.

Den Haag, 8 maart 2009
